

LIFE-Nature projekt nr. LIFE03 NAT/EE/000180

“Natura 2000 biotoopide kaitse Rápina poldril”

RÁPINA POLDRI HOIUALA

MAAKASUTUS 2006. a.

ARUANNE

Tellija: EPMÜ põllumajandus- ja keskkonnainstituut

Táitja: MTÜ Rápina Loodushoiu Ühing

**Rápina
2006**



1. Eesmärk

Vastavalt EPMÜ põllumajandus- ja keskkonnainstituudi poolt koostatud Räpina poldri hoiuala seirekavale on Räpina poldri hoiuala maakasutuse kaardistamine kõlvikute kaupa ette nähtud kaks kord aastas – 1. juulil ja 1. novembril. Maakasutuse seire eesmärgiks on jälgida majandus- ja hooldustegevuste ulatust ja levikut hoiualal ning hinnata selle mõju prioriteetsete liikide arvukusele, levikule ja pesitsusedukusele.

2. Metoodika

Käesoleval aastal kaardistati maakasutuse hetkeseis 1. juulil ja 30. oktoobril. Teine kaardistamine toimus päeva võrra varem seoses Räpina poldri LIFE projekti lõppemisega. Käesolevas aruandes on esitatud Räpina poldri hoiuala ja selle puhvertsooni kõlvikute kultuuride kaardid seisuga 01.07.06 ja 30.10.06 (joonis 1 ja 2) ning üldised maakasutuskaardid samadest kuupäevadest (joonis 3 ja 4), saamaks võrdlust Räpina poldri kaitsekorralduskavas toodud funktsionaalse tzoneeringuga (joonis 5). Kaardistamine toimus visuaalse vaatluse teel, tulemused kanti kohapeal paberist aluskaardile ning hiljem MapInfo programmi abil digitaalsele kaardile. Kuna kaardistamisel ei ole kasutatud GPS seadet, siis võib kaartidel esineda ka väiksemaid ebatäpsusi piirides, kuid need ei ole üldpildi hindamisel olulised. Samal põhjusel tuleb ka aruandes esitatud pindalasisid lugeda ligikaudseteks.

3. Tulemused

Kokkuvõttes on käesoleval aastal Räpina poldri hoiuala rohumaadest hooldamata jäänud 12% ehk ca 117 hektarit (hoiuala kogu hooldatavast maast ca 11%), millest enamus idapoolsetel rohumaadel. Puhveralal oli aasta lõpu seisuga vaid 1,6% (ca 10 hektarit) hooldamata maid (kõik niitmata rohumaad). Enne 1. juulit, mis on hooldamise alguse soovitatav kuupäev hoiualal, on niidetud ca 8 hektarit rohumaid puhveralal. Peaaegu kõik hoiuala ja puhverala rohumaad on niidetud nn. „purustajaga” ning purustatud hein ja võsa jäetud maapinnale, niidukit on kasutatud vaid väikestel aladel mõne hektari ulatuses. Olulist majandustegevust ei täheldatud hoiuala ega puhverala metsa- ja roostikualadel.

3.1. Hoiuala

2006. a. maksti Räpina poldri hoiualal looduskaitsele väärtuslike rohumaade hooldajatele Keskkonnaministeeriumi poolt loodushoiutoetust kokku 415 783,2 krooni, mille eest hooldati 742,47 hektarit (Riikliku Looduskaitsekeskuse andmed) ehk 80% hoiuala rohumaadest. Võsaraiet on 2006.a. tehtud hoiuala põhjaosas läänepiiriks oleval kraavil ning ka märgala ja nn poolmärgalaga piirnevatel kraavidel seoses Põlvamaa keskkonnateenistuse poolt tellitud märgala ehitustöödega.

Seisuga 01.07.06 moodustasid hoiuala haritavast maast ca 85% rohumaad ja ca 15% põllumaad (tabel 1, joonis 1). Võrreldes 2005. aastaga oli pesitsusperioodil põllumaade osa 2006. a. ca 96 hektarit suurem. Põllukultuuridest kasvatati ainult kaera ja vähem rapsi. Seisuga 30.10.06 oli rohumaade osakaal tõusnud ca 89 %-ni ja põllumaade osa langenud vastavalt 11 %-ni (joonis 2). Rohumaade osa suurenemine tulenes ca 50 hektari ulatuses rohumaade

uuendamisest hoiuala lääneosas (kevadepool üles küntud ja suve jooksul uuesti heintaimedega kattunud maad). Aasta teisel poolel on hoiuala lääneosas ca 10 hektarit rohumaad ka üles küntud. Kas tegemist on rohumaa uuendamisega või võetakse need kasutusse põllumaana selgub 2007. a. Võrreldes 2005. aastaga on aasta lõpu seisuga hoiuala rohumaade osa suurenenud ca 35 hektari võrra.

Hoiuala rohumaadest oli 30.10.06 seisuga hooldamata 117 hektarit ehk 12%, millest enamus paiknes hoiuala idaosas (vt. joonis 2). Oluline muutus hoiualal oli 2006. a. ca 47 hektari karjatatava ala tekkimine Raigla küla lähistel, kus hoiti 19 lihaveist.

Hoiuala maakasutus oli 2006. a. lähedane ala kaitsekorralduskavas esitatud tsoneeringule ning kõik esimese prioriteedi looduslikud rohumaad on säilinud.

Tabel 1. Räpina poldri hoiuala haritava maa pindalaline jaotumine maakasutuse järgi 2006. a.

Tüüp	Pindala (ha)	
	01.07.06	30.10.06
Teravili	93,9	0
Raps	13	0
Oras	0	0
Köögivilid	3	0
Küntud või randaalitud maa	54,3	49
Koristatud raps või vili	0	74,6
Kokku põllumaa	164,2	123,6
Niidetud rohumaad	0	800,7
Niitmata rohumaad	924,3	117,1
Karjamaad	0	47,1
Kokku rohumaad	924,3	964,9
Kokku	1088,5	1088,5

3.2. Hoiuala puhverala

Seisuga 01.07.06 moodustasid Räpina polri hoiuala puhveralast rohumaad ca 16% ja põllumaad ca 84% (tabel 2, joonis 1), mis on ligilähedasel sama 2005. aastaga. Kasvatatavatest kultuuridest moodustasid enamuse oder, kaer ja raps, vähem rukis ja nisu.

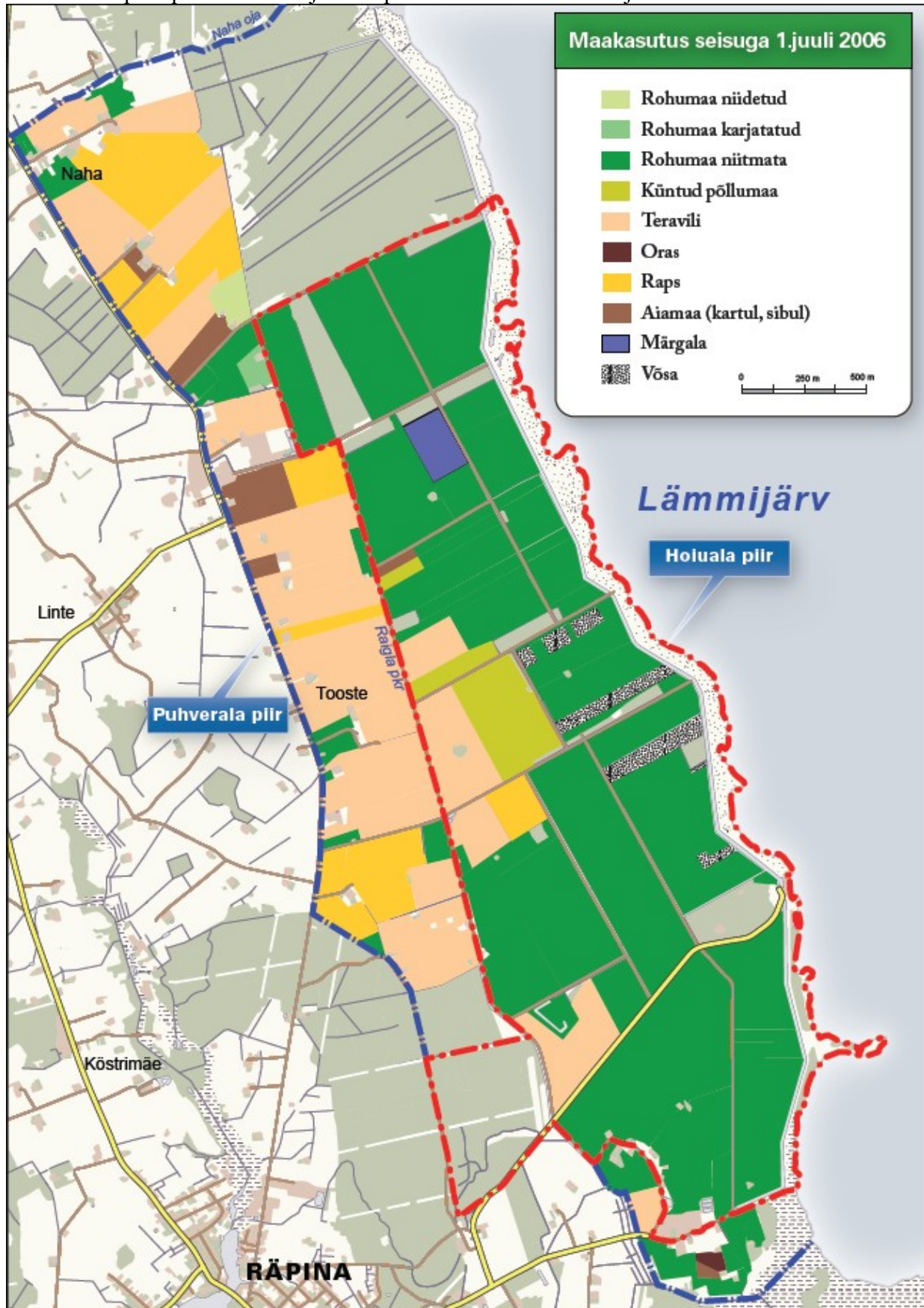
Aasta lõpus oli puhveralast rohumaade pindala tõusnud ca 23 hektari võrra ehk 19 %-ni, kuid neist 36% (ca 44 hektarit) moodustas endisele põllumaale rajatud ristikutuultuur. Ca 21 hektarit rohumaad on aasta teisel poolel puhveralast ka üles küntud. Seega on aastaga heinamaade osakaal tegelikult puhveralast langenud 12 %-ni. Enamus säilinud heinamaadest olid aasta lõpuks hooldatud.

Üldjoontes on hoiuala puhverala maakasutus sarnane 2005. aastale, peamine erinevus ongi ristikutuultuuri pindala suurenemine.

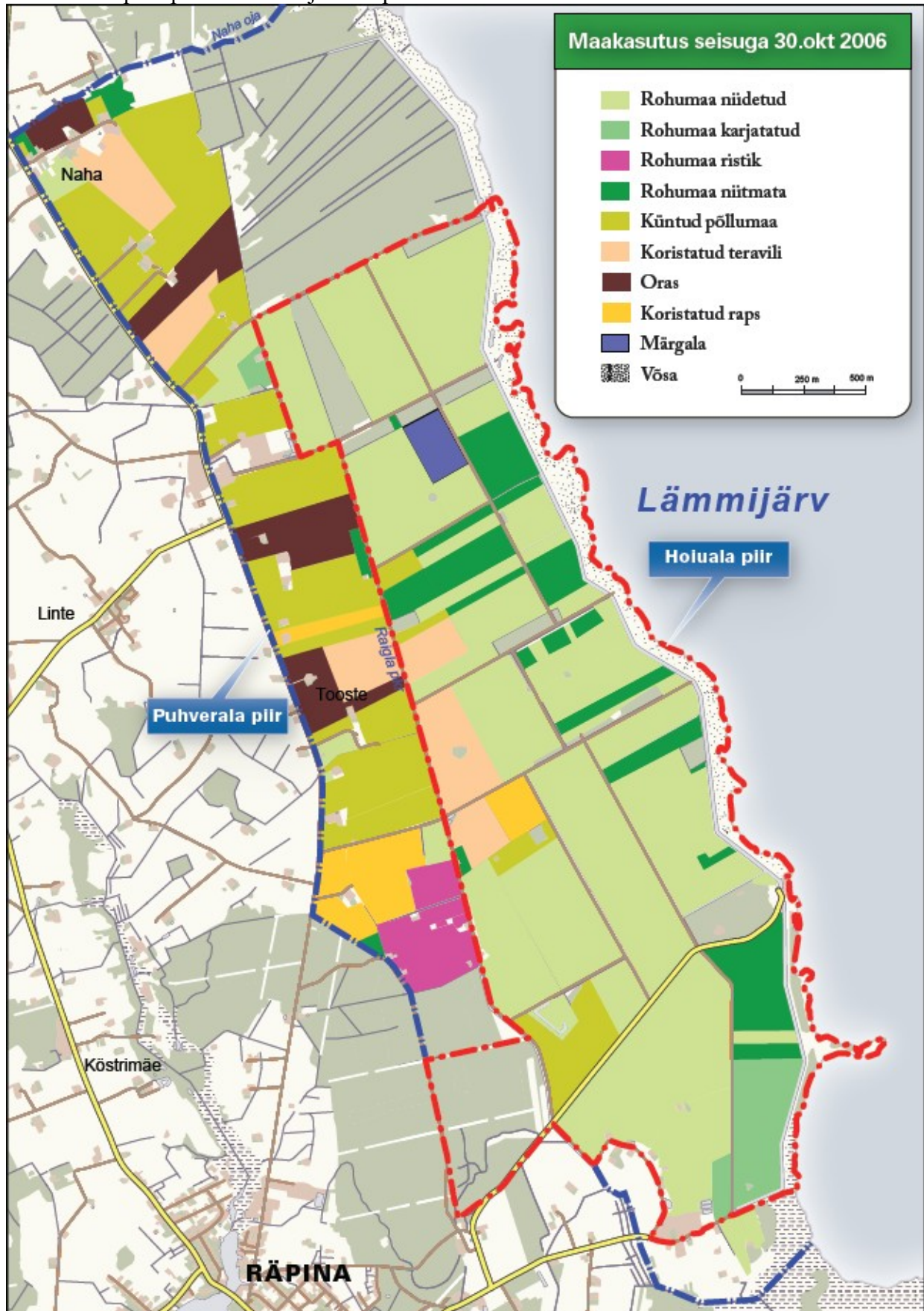
Tabel 2. Rápina poldri hoiuala puhverala haritava maa pindalaline jaotumine maakasutuse järgi 2006. a.

Tüüp	Pindala (ha)	
	01.07.06	30.10.06
Teravili	337	0
Raps	154,3	0
Oras	2,2	96,4
Köögivili	36,2	0
Küntud või randaalitud maa	0	286,2
Koristatud raps või vili	0	124,6
Kokku põllumaa	529,7	507,2
Niidetud rohumaa	0	107,3
Niitmata rohumaa	95,1	10,3
Karjamaa	4,7	4,7
Kokku rohumaa	99,8	122,3
Kokku	629,5	629,5

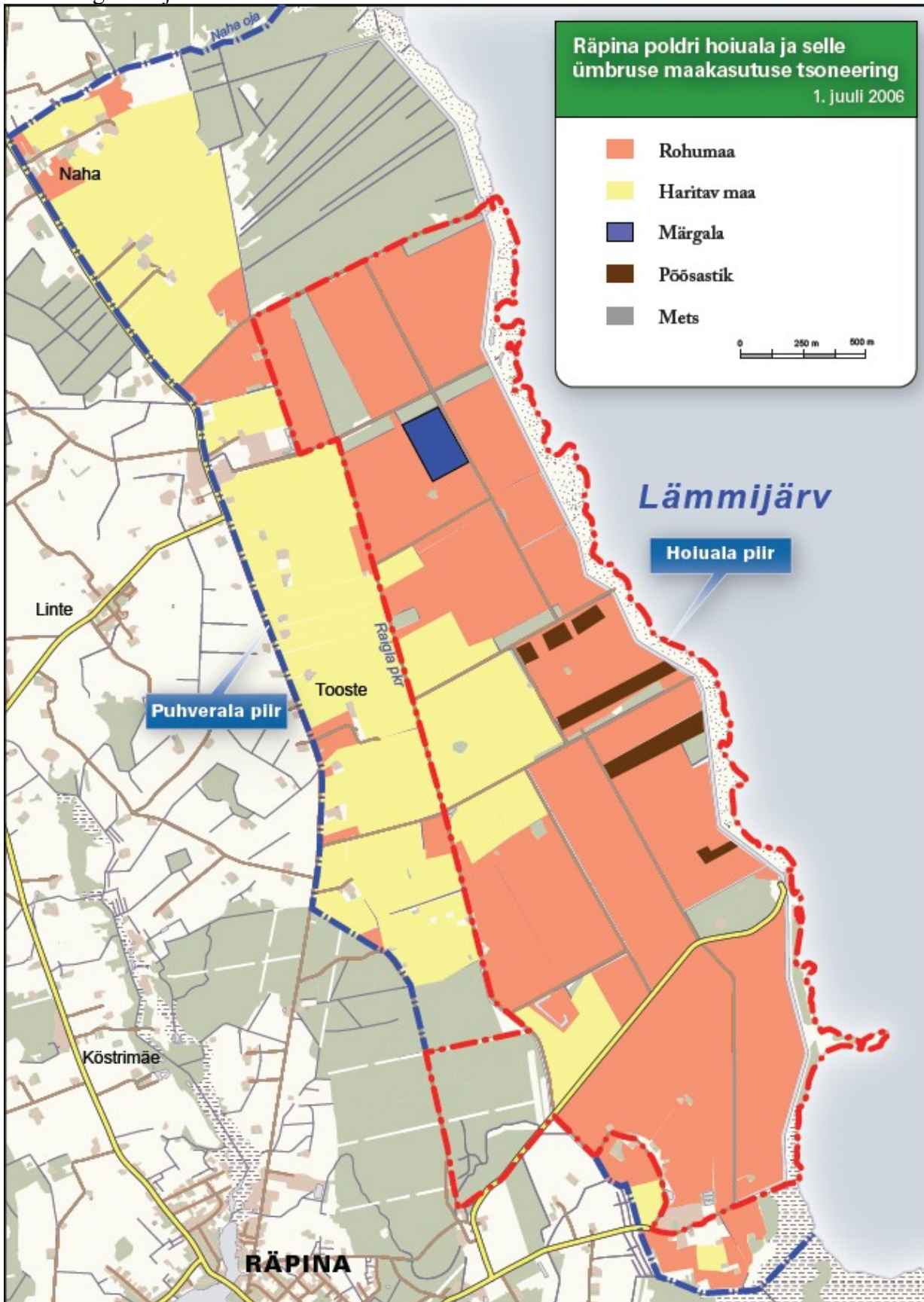
Joonis 1. Räpina poldri hoiuala ja selle puhverala maakasutus 1. juulil 2006. a.



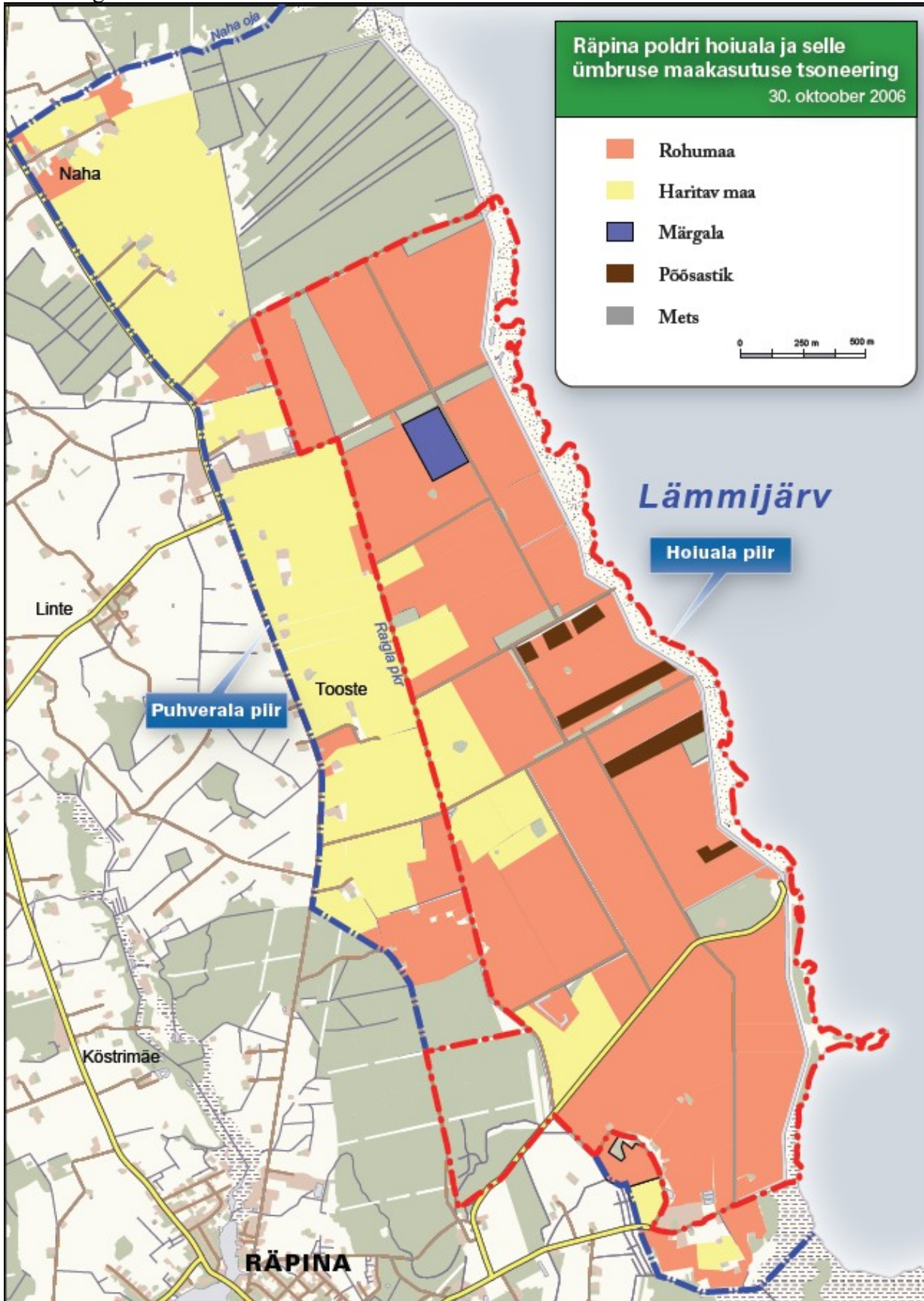
Joonis 2. Räpina poldri hoiuala ja selle puhverala maakasutus 30. oktoobril 2006. a.

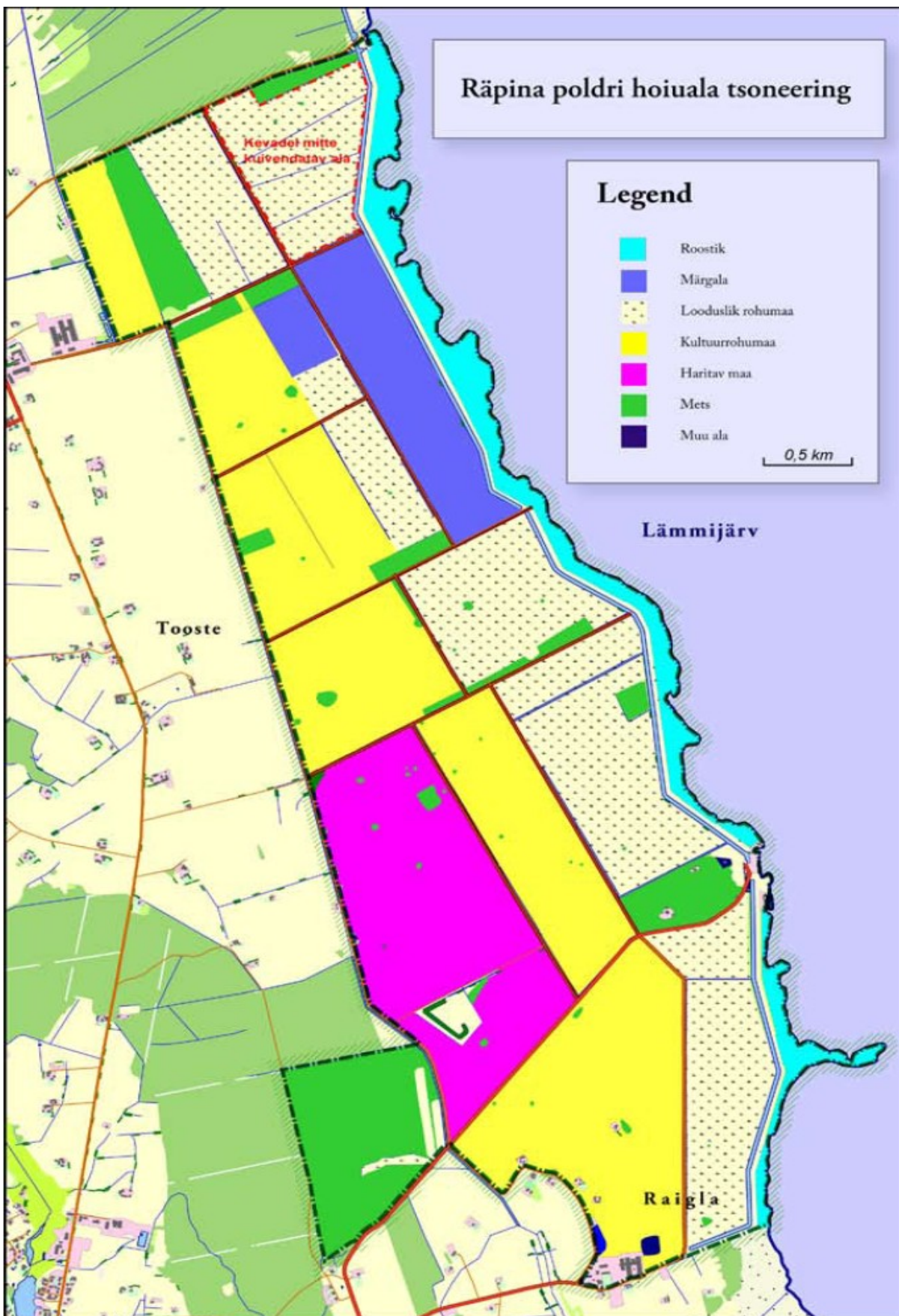


Joonis 3. Räpina poldri hoiuala ja selle puhverala maakasutuse vastavus ala kaitsekorralduskava tsooneeringule 1. juulil 2006. a.



Joonis 4. Räpina poldri hoiuala ja selle puhverala maakasutuse vastavus ala kaitsekorralduskava tsooneeringule 30. oktoobril 2006. a.





Joonis 5. Rõpina poldri hoiuala maakasutuse tsoneering ala kaitsekorraldukavas.